

tott el a titkársághoz. Néhány említésre méltó hír: Az ausztráliai Adalaideben éppen az itteni elnökségi üléssel egyidőben folyt a nemzeti szervezet konferenciája. A nagy létszámú, sok fiatalt magába foglaló társaság igen mozgalmas életet él. Brazíliában – a Kecskeméten évtizedekig tanító – *Carlos Miro* vezeti a Kodály elveit követő tanárok egyesületét. Kanadában 4 tagcsoportban 275 tag munkálkodik *Ardelle Ries* (elnökségi tag) vezetésével, 8 önkéntes kolléga segítségével. Kínában 10.000 tagot számlál a Kodály Társaság. A Kodály szellemében tevékenykedő athéni Intézet a gazdasági válság miatt küzd hallgatóiért, de szellemi összefogást igényelő gazdag programok, kórusesemények segítik átvészelni a nehéz időket. Nekünk, magyaroknak is ismerős a társadalmi problémákkal szemben felvehetetlen harc, de *Szőnyi Erzsébet*, a Magyar Kodály Társaság elnökének öt éves munkája felélesztette és virágoztatta a közös célért hűségesen munkálkodó tagság tettekeszségét. Az elmúlt év sok értékes eseményéről emlékezhetünk meg. A májusi tisztújító közgyűlésen elnöké választott *dr. Ittész Mihály* következő programterve szintén reményteli évet ígér. A Dán Kodály Társaság hírül adta, hogy újra szervezik a korábban már jól működő szervezetet, valamint legújabb információ, hogy a Német Kodály Társaság megalapítása folyamatban van.

Hangsúlyt kapott a tagság számának növelése, amely a honlap és a facebook szerepének növelésével várhatóan megmozgatja az ifjúságot. Hozzájárulhat új tagok bekapcsolódásához az a technikai újdonság, hogy a tagdíj elektronikus úton is befizethető. A fiatalokat szeretnénk motiválni azáltal is, hogy a két évente rendezett szimpóziumokra kis-előadások tartására hívjuk őket professzoraik ajánlásával. Osszák meg a kodályi életmű megismerése, terjesztése, alkalmazása során szerzett tanítási vagy előadói tapasztalataikat, zenetudományi kutatásaik eredményét szélesebb szakmai közönséggel.

A financiális helyzet megerősödését személyes kapcsolatok által elért szponzorok, adományok és pályázatokon elnyert összegektől várja a vezetőség.

A 2013/14-es tanévre beadott ösztöndíj kérelmek elbírálása is az elnökség feladata. A Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Kodály Zoltán Zenepedagógiai Intézetében eltöltött egy tanulmányi évre hat külföldi jelentkező pályázott. Kettőn részesülnek anyagi támogatásban: egy hallgató Kodály Zoltánné, a másik pedig az IKS által felajánlott ösztöndíjat kapja. Kodály Zoltánné egy speciális ösztöndíjat is felajánlott annak, aki 2. vagy 3. tanulmányi évet szeretne az Intézetben tölteni. A 2012/13-as tanév két ösztöndíjas hallgatója jött és beszámolt tanulmányairól, amelyek során köszönetüket és örömeiket fejezték ki a lehetőségért, hogy Kecskeméten tanulhattak.

A következő évben esedékes szimpózium előkészítéséről tartott tájékoztatót *Kéri Laura*, az Intézet főtanácsosa. 2013. július 29-től augusztus 2-ig a kecskeméti Művelődési és Konferencia Központ ad otthont az IKS

XXI. Szimpóziumának, amely a július 15-én kezdődő Nemzetközi Kodály Szemináriumhoz kapcsolódik. Ezzel párhuzamosan Kodály Fesztivál eseményeit is figyelemmel kísérhetik a résztvevők. Részletes információk a www.iks2013.hu honlapon található.

Kodály Zoltánné tájékoztatta az elnökséget arról, hogy az „In Memoriam Zoltán Kodály” Harmadik Nemzetközi Zeneszerző Verseny győztes műveinek bemutatója a Művészetek Palotájában, 2012. december 13-án lesz. A Kodály Zoltánné védnöksége alatt, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem és Kodály Intézete – a Nemzetközi Kodály Társasággal együttműködve – hirdette meg a versenyt. 13 különböző ország zeneszerzőitől összesen 47 kórusmű, 18 gyerekkari és 29 vegyeskari kompozíció érkezett be a pályázatra, amelyeket nemzetközi zsűri bírált el. (ld. www.lisztakademia.hu)

Az ülésen döntés született a Második Daloskönyv (2nd Songbook: Children's Voices) összeállításáról és kiadásáról, amely egy zeneszerzői pályázatra – meghirdetése 2012. december 1. – beérkezett művek válogatásából létrejövő kötet lesz. A Társaság célja ezzel a kiadvánnyal, hogy értékes, XXI. századi kompozíciók megírására serkentse a zeneszerzőket, amelyek gazdagítják, frissítik a gyerekkarok repertoárját.

Közeledik Kodály Zoltán születésének 130. évfordulója, amely sok ország muzsikusait indította ünnepi megemlékezésekre. Magyarországon is sokat ígérő hangversenyekkel tisztelegnek hazánk nagy zeneszerzőjének emléke előtt. Találkozunk december 16-án személyesen vagy a Mester külföldi követőivel gondolatban a világ valamely pontján!

Hartyányi Judit

KÖNYVBEMUTATÓ

Pávai István: *Az erdélyi magyar népi tánczene*

Budapesten, a Magyar Tudományos Akadémia BTK

Zenetudományi Intézet Bartók termében

2013. február 5-én került bemutatásra a kiadvány.

Richter Pál az intézet igazgatója, a kötet lektora méltatta a munkát. Különösen érdekes volt egy gazdag képanyag autentikus bemutatása, mely jól illusztrálta a nézőközönség előtt, miként játszanak az eredeti helyszínen, különböző hangszereiken, a természetes életformában játszó zenészek.

A címben jelzett kötet 2012. december havában jelent meg Kolozsváron a Kriza János Néprajzi Társaság kiadásában. Terjedelme 485 oldal, 131 kottamelléklet, 88 fotót, 7 fakszimilét, 3 táncíráspéldát tartalmaz.

A mű 10 oldalnyi összefoglalója és teljes tartalomjegyzéke angol és román nyelven is olvasható a kötetben. A könyv 2013. január 23-án a kiadó szék-házában került bemutatásra.

Az alábbiakban Dr. Szenik Ilona erdélyi népzene kutató a Kolozsvári Zeneakadémia nyugalmazott egyetemi tanárának, a kolozsvári bemutatón elhangzott szövegét adjuk közre.

Pávai István felsőfokú tanulmánya-it a kolozsvári „Gh. Dima” Zeneakadémia Zenetudományi Karán végezte. Már diákéveiben behatóan foglalkozott a népzenevel. Több alkalommal résztvett a hallgatók folklórkörének gyűjtéseiben, diplomadolgozatát is népzene tudományi tárgykörből írta.

Éveken át aktív résztvevője, majd egyik szervezője és irányítója volt az Erdélyben is meghonosult táncművelésnek. Feltehetően érdeklődése ekkor fordult különösképpen a hangszeres tánczene kutatásának irányába. Ebben a még kezdetnek számító kutatói periódusában foglalkozott meg egy elméleti megállapítást, amely a népi tánczene harmonizálását teljesen új szempontból mutatja be, és amely a mai napig helytállóan bizonyult.

A tanulmány cikksorozat formájában a Művelődés folyóiratban, 1979–1980-ban jelent meg, és alfejezetként a jelen könyvben is megtalálható.

Budapestre költözése után (1994) Pávai szakmai felkészültségéhez mérő kutatói beosztásba került az MTA BTK Zenetudományi Intézetében. Emellett jelenleg a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Népzene Tan-székének docense.

Pávai a terepkutatást megszakítás nélkül folytatta, és számos részta-nulmányt közölt a népi tánczenéről. Első összefoglalásként 1993-ban *Az erdélyi és a moldvai magyarság népi tánczenéje* című könyve jelent meg. Ennek tartalma részben az itt bemutatott kötetével egyezik, de egészében más szerkezetű, mivel annak van egy dallampéldatára és egy dallamtípu-sokat bemutató fejezete. 2005-ben megvédett PhD doktori disszertáció-jának témája részben szintén egybevág a jelen könyvben található kér-déskörrel.

A fentiekből kiviláglik, hogy ez az újabb könyv több évtizedre terjedő munka eredménye. Tulajdonképpen egy szintézisnek tekinthető. Már a tartalomjegyzék címeiből is megállapíthatjuk, hogy nemcsak magáról a népi tánczenéről, hanem a vele kapcsolatos társadalmi és mentalitásbeli

jelenségekről is szól. Az ilyen sokféle ágazó témát nem könnyű áttekin-tetően megszerkeszteni. A szerző, véleményem szerint, jól oldotta meg ezt, amikor az első három részt – *Bevezetés*, *A téma értelmezése*, *A doku-mentálás technikai kérdései* címek alatt az általános jellegű tudnivalók tárgyalásának szánta. A – *Státus, szerep, etnikum* – című második rész tulajdonképpen a kulturális antropológia körébe tartozó jelenségeket tár-gyal. Az interetnikus kapcsolatok a hangszerekre, a zenére és a táncra vonatkozóan a továbbiakban mindenütt említésre kerülnek.

A következő fejezetek már mind a zenével kapcsolatosak. Az organo-lógiai rész a népi hangszeres leírása mellett a hangszeres eredetének né-hány történeti adatával is szolgál, a hangszeres együtteseknél pedig az osztályozás mellett a tájegységi sajátosságok kerülnek említésre. A hang-szeres kíséret elemeinél a ritmus, a dallam és a harmónia sajátosságait mu-tatja be. Ezek már mind részletező, leíró részek, helyenként kottapéldák-kal illusztrálva. Az utolsó fejezetben fontos altémák olvashatók – *A zenei anyag hitelessége* és *A hitelességre ható gyűjtési tényezők* – címmel, ahol a szerző a saját gyűjtő- és anyagfeldolgozó tapasztalatából levont követ-keztéseket sorol fel, amit más kutatóknak szánt tanulságként értelmez-hetünk.

Az utolsó rész a tánczene vizsgálatának tanulságait foglalja össze. A szerző a kutatást nem tartja befejezettnek. Idézem: „Az erdélyi népi tánczenének még számos további aspektusa igényel tüzetesebb vizsgálá-tot, amelyre a források jelenlegi feldolgozottsági mértéke még nem adott lehetőséget... A közeljövő egyik legsürgetőbb feladata lesz a teljes nép-tánczenei dallamrepertoár felmérése és értelmezése.”

A kötet hasznos mellékleteket is tartalmaz: a magyar népi tánczene táji tagolódása, kutatópontok felsorolása, rendkívül gazdag irodalomjegy-zék, román és angol nyelvű kivonat és tartalomjegyzék.

A magyar népzenei szakirodalomban Pávai könyve az első, amely ilyen átfogó képet ad egy nagy tájegység hangszeres tánczenéjéről. Szívből gra-tulálók és további munkakedvet kívánok a folytatáshoz.

Szenik Ilona

Köszönetet mondunk mindazoknak
akik az elmúlt évi személyi adójuk 1%-át
Társaságunknak juttatták.
Tisztelettel kérjük a Magyar Kodály Társaság tagjait,
barátaikat és pártolóit, hogy jövedelemadójuk 1%-ával
a továbbiakban is támogassák Társaságunk munkáját.
Adószámunk: 19040437-1-42